

Dar kanal (lomber spinal stenoz) rahatsızlığının genellikle 50'li yaşlardan sonra görülen, bel bölgesinde omurilik kanalının daralmasıyla ortaya çıkan bir rahatsızlık olduğunu belirten Özel TOBB ETÜ Hastanesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Uzmanı Doç. Dr. Halil İbrahim Seçer, hastalık tanısı konulması ve tedavisi üzerine Ekonomik Forum Dergisi'nin sorularını yanıtladı:

Dar kanal hastalığı nedir?

Omurlar, vücudumuza dayanak olan ve omurilikle sinir liflerinin korunmasını sağlayan kemik yapılarıdır. Omurilik ve sinir lifleri, omurların ortasında bulunan ve spinal kanal denen bir kanal içinde başın alt kısmından başlayarak, kuyruk sokumunda sonlanır. Omurlar arasında vücudumuzdaki güç yüklenmelerine süspansiyon görevi yapan ve omurları birbirine bağlayan diskler bulunur. Bu diskler normalde su içeriği fazla ve yumuşak yapıdadır. Yaş ilerledikçe bu disklerin biyolojik yapısı değişir ve sıvı kaybeder. Bu durumda diskin yük taşıma ve süspansiyon yeteneği azalır, sertleşerek bulunduğu yerden spinal kanala doğru taşarak, fitikleşmeye ve kanal çapında daralmaya neden olabilir.

Ayrıca omurları birbirine bağlayan faset eklemlerindeki büyüme ve anatomik yapılarındaki değişim, kanalın yanlardan daralmasına, bazen de omurların mekanizmasının değişmesi ve omurların birbiri üzerinde kayma ya da dönmesine neden olur. Çoğunlukla bu duruma kemik yapılar ara-

HAREKETSİZLİK dar kanal hastalığına davetiye çıkarıyor...

Yol yürümekle, ayakta durmakla ya da oturmakla ortaya çıkan, her iki kalça ve bacaklara vuran ağrıları dar kanal hastalığının habercisi olabilir. Giderek yol yürüme mesafesinin kısalması, öne eğildiğinde rahatlama, dik durmaktan kaçınma, dar kanal hastalığında görülen belirtiler olarak sıralanıyor.

sındaki bağların da kalınlaşması eklenir ve spinal kanal, hem önden hem yanlardan hem de arkadan daralır.

Dar kanal hastalığının belirtileri nelerdir?

Belirtiler genellikle sırt ya da bacaklarda ağrı, uyuşukluk, bacaklarda kramp ve güç kaybı olarak kendini gösterir. Nadiren de idrar ve gaita kaçırma ya da yapamama yakınmaları olabilir. Ancak en önemli belirti, yürüme ve ayakta kalma durumlarında bacaklarda görülen sızı şeklinde ağrı, uyuşma ve güçsüzlüktür.

Doç. Dr. Halil İbrahim Seçer

1965 yılında Konya'da doğan Özel TOBB ETÜ Hastanesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Uzmanı Doç. Dr. Halil İbrahim Seçer, Gülhane Askeri Tıp Akademisi (GATA), Askeri Tıp Fakültesi'ni bitirdikten sonra uzmanlık eğitimini İstanbul Haydarpaşa Eğitim Hastanesi'nde yaptı.

Beyin ve sinir cerrahisi uzmanı olarak Deniz Kuvvetleri'ne bağlı askeri hastanelerde yedi yıl çalıştıktan sonra Ankara Gülhane Askeri Tıp Fakültesi'nde yardımcı doçent ve doçent olarak görev yaptı. 2011 yılında emekli olup iki yıl süreyle Ankara'da özel bir hastanede çalışan Doç. Dr. Seçer, Özel TOBB ETÜ Hastanesi'nde beyin ve sinir cerrahisi uzmanlığını sürdürüyor.

Doç. Dr. Seçer'in ilgi alanları; minimal invaziv omurga cerrahisi, omurga deformite cerrahisi, periferik sinir cerrahisi ve onkolojik cerrahisi. Seçer ayrıca, endoskopik kafa tabanı ve endoskopik spinal cerrahi konularında da deneyime sahip.

Ağrı oturmakla veya durmakla azalır ya da düzelir. Hastanın yürüme mesafesi giderek azalır. Şikâyetler sürekli ya da periyodlar şeklinde olabilir. Öne eğilerek yürümek şikâyetleri hafifletir.

Burada belirtilmesi gereken önemli ayrıntı, dar kanal her zaman belirti vermeyebilir ya da belirti ve muayene bulgularıyla radyolojik bulgular uyumlu olmayabilir. Örneğin, MR tetkikinde ciddi dar kanal belirtisi görülmezken, ciddi belirti ve bulguları olan olgularda MR tetkikinde ileri derecede dar kanal olmayabilir.

Dar kanal hastalığı tanısı nasıl konulur?

Hekim tarafından hastanın sorgulanması ve muayenesi tanıda mutlak olması gerektir. Radyolojik bulgular, tanının konulmasından çok hekimin tanısını destek-

lemelidir. Daha önce de bahsedildiği gibi radyolojik olarak ciddi dar kanal olan olgularda belirti ve bulgu olmayabilir.

Direkt grafiler, manyetik rezonans görüntüleme tetkikleri ve bilgisayarlı tomografi en sık kullanılan tanı yöntemleridir. İhtiyaç duyulduğunda elektromiyografi (EMG) tetkiki de yapılabilir. Tüm bu çalışmalar kanal darlığının şiddeti, sinir kökü basısı, darlığın yerinin saptanmasını sağlar.

Tedavi seçenekleri nelerdir?

Tedavi, şikâyet, muayene bulguları ve tetkiklerin sonucuna göre belirlenir. Hafif olgularda ilaç tedavisi ve öneriler ilk seçenektir. İlaç olarak ağrı kesici ve anti-enflamatuar ajanlarla kas gevşetici ajanlar kullanılabilir. Ağrısız dönemlerde yürüyüş ve hekimin önerdiği egzersiz ve sporlar yapılabilir. İlaç tedavisinden faydalanılmazsa fizik tedavi denenebilir. Fizik tedavi ve egzersiz programı kasları güçlendirme açısından önemlidir. Aerobik, bisiklete binme, yürüyüş önerilebilir. Ayrıca belden yapılan enjeksiyon ve bloklar ağrının kaldırılmasında kullanılabilir. Bu enjeksiyonlar faset eklemlerine ya da sinirlerin çevresine yapılır.

Bu tedaviler hastalığı ortadan kaldırmaz, ancak etkisini azaltır ya da geçirir. Dar kanal, ciddi güç kaybı olmadıkça ve idrargaita problemleri oluşmadıkça acil olarak cerrahi tedavi gerektirmez.

Cerrahi tedavi yöntemlerinde ise temel amaç sinirlere ve omuriliğe olan basının kaldırılmasıdır. Ayrıca omurganın mekaniğinde bozulma varsa bu da tedavi edilmelidir. Basının kaldırılması için, omurların arka kısımlarının kaldırılması (laminektomi) en sık tercih edilen yöntemlerden biridir. Ayrıca disk basısı varsa (fitiklaşma) bu da tedavi edilmelidir. Omurların sabitliğinde bozulma olduğunda omurları vida-rot sistemleri veya başka tekniklerle birbirine tutturup sabitlemek, omurlar arasına kemik veya başka materyallerle füzyon yapmak, önden, yandan veya arkadan yapılabilecek girişimlerle sağlanabilir. Hastanemizde de yapılabilen bir teknikle dar kanal olgularında belin tek tarafı açılarak orta kısım ve karşı tarafta da bası ortadan kaldırılıyor. Bu yöntem diğer yöntemlere göre daha az yayılma potansiyeli (invaziv) taşır ve ameliyat sonrası dönemi daha avantajlıdır.

Cerrahi sonrası hastanede kalış süresi 3-4 gündür. Hasta, cerrahi müdahalenin şekline göre 3-4 hafta sonra normal yaşamına tamamen kavuşabilmekte ve tüm aktivitelerine geri dönebilmektedir.